

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет мистецтв

Кафедра образотворчого мистецтва

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

Пильник Р.О.
« ___ » _____ 2024 р.

Реєстраційний № _____

« ___ » _____ 2024 р.

СУЧАСНІ ТЕХНІКИ СТВОРЕННЯ ВІТАЛЬНИХ ЛИСТІВОК

Кваліфікаційна робота
студентки ОМ–20
ступінь вищої освіти бакалавр
спеціальності 014.12 Середня освіта
(Образотворче мистецтво)

Скіпи Ілони Сергіївни

Керівник: викладач

Стефанюк М.В.

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Скіпа Ілона Сергіївна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВІТАЛЬНИХ ЛИСТІВОК.....	7
1.1. Історіографія вітальних листівок.....	7
1.2. Традиційні та інноваційні техніки та методи створення вітальних листівок.....	9
1.3. Творчість і внесок провідних майстрів у галузі створення вітальних листівок.....	14
Висновки до розділу 1.....	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ СЕРІЇ ОРИГІНАЛЬНИХ ЛИСТІВОК.....	23
2.1. Творчий пошук ідей та композиційних схем.....	23
2.2. Вибір матеріалів та техніки виконання оригіналів.....	24
2.3. Виконання власної серії вітальних листівок за обраною технікою.....	26
Висновки до розділу 2.....	29
ВИСНОВКИ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33
ДОДАТКИ.....	36
Додаток А.....	36
Додаток Б.....	40

ВСТУП

Актуальність дослідження: в сучасному світі, коли комунікація перетворилася на невід'ємну частину нашого життя, вітальні листівки залишаються одним з найпопулярніших способів вираження побажань, вітань та висловлення почуттів. Ці невеликі шедеври мистецтва стали символом уваги, любові, турботи та підтримки, що дарується найближчим та коханим людям. Ескізи вітальних листівок малювали такі відомі закордонні художники, як Артур Рекхем, Норман Роквелл, Рафаель Тук, Сіселі Мері Баркер, Томас Кінкейд, а в Україні цим видом творчості були відомі такі митці як Микола Бутович, Микола Пимоненко, Михайло Жук, Олена Львівна та інші. Як правило, вони залишали свої підписи під роботою. Такі листівки вважаються дуже цінними серед колекціонерів і багато хто любить включати їх у свої альбоми для філокартії. Сучасні техніки створення вітальних листівок відображають технологічні досягнення та креативність дизайнерів у цій сфері. Вони відкривають широкі можливості для виявлення індивідуальності та творчості, а також надають змогу ефективно виражати емоції через мистецтво.

Мета дослідження полягає в систематизації та аналізі сучасних технік створення вітальних листівок, вивченні їхніх особливостей, переваг та недоліків, а також в розробці рекомендацій щодо їхнього використання у практиці.

Відповідно до поставленої мети, визначені наступні завдання дослідження:

1. Провести аналіз історії вітальних листівок, зібрати та систематизувати інформацію про наявні техніки та методи їх створення.
2. Вивчіть особливості, переваги та недоліки різних технологій виготовлення вітальних листівок (наприклад, ручна робота, друк, використання цифрових технологій тощо).

3. Дослідити сучасні тенденції та популярні стилі у дизайні вітальних листівок.

4. Розробити пошуки композиції та засобів рішення серії сучасних вітальних листівок.

5. Виконати серію сучасних вітальних листівок у техніці аплікації.

Дослідження присвячене вивченню історії вітальних листівок, основних елементів та компонентів їх створення, а також сучасних технік та методів, що використовуються у їхньому дизайні. Зокрема, у роботі буде детально розглянуто як використання традиційних матеріалів, так і електронних технологій, програмного забезпечення для дизайну вітальних листівок, а також інноваційні підходи до їхнього створення. Результати дослідження, представлені у даній дипломній роботі, мають на меті внести свій внесок у розвиток цієї сфери мистецтва та надати корисну інформацію для фахівців у галузі графічного дизайну, мистецтва та культури, а також для всіх, хто цікавиться творчістю та розвитком цього напрямку.

Об'єкт дослідження – процес створення вітальних листівок.

Предмет дослідження – сучасні техніки та інструменти для створення вітальних листівок.

Методи дослідження включають теоретичний аналіз літератури та інтернет-джерел, що охоплює вивчення історії та розвитку техніки створення вітальних листівок, огляд сучасних матеріалів та інструментів для виготовлення листівок, а також дослідження популярних технологій і стилів сучасних вітальних листівок. Емпіричне дослідження досліджень спостерігається за майстер-класами та процесами створення листівок відмінними техніками, експериментального опанування різних технік (квілінг, вирізання, штампування тощо) та створення зразків листівок у різних техніках і стилях. Аналіз даних включає порівняльний аналіз традиційних та сучасних технологій створення листівок, вивчення популярності та затребуваності різних стилів листівок, а також аналіз впливу цифрових технологій на процес створення листівок. Узагальнення

результатів передбачає систематизацію зібраної інформації про сучасну техніку, створення листівок, визначення переваг та недоліків різних технологій і матеріалів, а також формулювання висновків та рекомендацій щодо використання сучасних технологій.

Практичне значення роботи: у даному дослідженні на основі зібраних систематизованих та проаналізованих літературних джерел зроблено аналіз сучасних технологій створення вітальних листівок.

Вітальна листівка є особливим видом образотворчого мистецтва, що складається в собі елементи графічного дизайну, декоративно-прикладного мистецтва та традиційних художніх технік. Створення листівок за рахунок використання різноманітних матеріалів, інструментів та прийомів, які можуть досягти виразності, оригінальності та естетичної привабливості.

У дослідженні представлено традиційні техніки, такі як аплікація, квілінг, вирізання, штампування, а також сучасні цифрові методи створення листівок за допомогою комп'ютерних програм та принтерів. відрізняється на різноманітність історичних і сучасних форм, вітальна листівка відрізняється особливими композиційними принципами, символікою та зверненням до яскравих образів і тематики.

Таким чином, вивчення сучасних технологій створення вітальних листівок є місцем і актуальним, оскільки воно визнає та оцінює цей жанр декоративно-прикладного мистецтва, розкриває його потенціал та сприяє розвитку креативності, художньої майстерності та популяризації української культури.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи ... сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВІТАЛЬНИХ ЛИСТІВОК

1.1. Історіографія вітальних листівок

Листівка – це художнє видання визначеного формату, один бік якого є копією, малюнком чи фотографією, а інший використовується для написання тексту, що пояснює зображення [5].

Звичай дарувати один одному листівки існує дуже давно, але ніхто точно не знає, коли була виготовлена і відправлена перша листівка. У будь-якому випадку, існує безліч версій цієї історії, адже кожна країна розповідає історію появи листівок по-своєму. З часом уявлення про те, як має виглядати листівка, неодноразово змінювалися, і листівки, які ми купуємо сьогодні, мало схожі на екземпляри минулого. Саме тому філокардія є одним з найпопулярніших напрямків колекціонування. Адже кожна листівка передає дух часу, передає культуру країни і має художню цінність.

Вважається що історія виникнення листівок сягає ще Давнього Єгипту. А у Давньому Китаї на Новий Рік було прийнято дарувати листівки, які були виготовлені вручну. У 1400 році листівка, зроблена вручну, потрапила до Європи і знайшла надзвичайну популярність. Аж до середини XIX століття у всіх куточках Європи люди вітали один одного саме саморобними листівками. Пізніше з'явилися друковані пристрої, активно стали розвиватися комунікації, у всіх сферах був помітний прогрес. Але тим не менше листівка ручної роботи, як і раніше була дорогим і пам'ятним подарунком. Її виготовленням займалися художники, майстри своєї справи. Унікальність кардмейкінга була ще й у тому, що виробник листівки не просто штампував черговий шаблон, а до кожної роботи підходив індивідуально, з душею, проявляючи свою майстерність і фантазію [8].

Наприклад, китайці вважають, що оригінальна сучасна листівка - це звичайна візитівка. Якщо хтось приходив у гості і не заставав там господаря, то залишав на порозі «візитівку». У Великобританії вважається, що перші листівки з'явилися завдяки талановитому художнику Добсону, який

намалював красиву картину в якості різдвяного подарунка для друга. Всі запрошені гості на святі побачили геніальну роботу і захотіли собі щось подібне. Так Добсон отримав нову роботу, а листівки почали поширюватися по всій Англії.

Листівки почали з'являтися у Франції під час Франко-пруської війни. Це сталося тому, що під час війни у солдатів закінчилися конверти і звичайний папір, тому вони брали будь-які клаптики паперу, які могли знайти, і записували їх. Однак один кмітливий книгар вирішив виправити цю ситуацію і почав продавати солдатам маленькі шматочки картону. Солдати не лише писали на цих листівках послання своїм рідним, але й малювали невеличкі малюнки, щоб прикрасити їх [25].

Перші листівки з'явилися в США в 1861 році завдяки Джону Чарлтону, який згодом вирішив перепродати свій патент. Новий власник ідеї, Х'ю Ліппман, розпочав масове виробництво листівок. Невдовзі ідея сподобалася уряду США, і листівки почали офіційно надсилати поштою. Через десять років ідею надсилання листівок підхопили в Європі. Всього за три роки такі листівки стали популярними в Бельгії, Данії, Люксембурзі, Франції, Сербії, Румунії та Чилі. Виробники перших листівок надавали перевагу зображенням міських пейзажів, квітів, тварин і птахів. Згодом на листівках почали з'являтися символи, пов'язані зі святом, до якого виготовлялася листівка. Ескізи вітальних листівок малювали такі відомі художники, як як Артур Рекхем, Рафаель Тук, Сіселі Мері Баркер, Томас Кінкейд, Норман Роквелл та інші. Як правило, вони залишали свої підписи під роботою. Такі листівки вважаються дуже цінними серед колекціонерів і багато хто любить включати їх у свої альбоми для філокартії [22].

Вітальні листівки також сприяли благодійності. Багато художників співпрацювали з благодійними організаціями і робили для них листівки. На звороті листівки вказувалося, на підтримку якої благодійної організації вона була випущена, а виручені кошти йшли на користь благодійної організації або благодійних організацій. Звичайно, сьогодні традиція дарувати один

одному друковані листівки стала менш значущою серед сучасних людей, але все ж варто відзначити, що деякі люди все ще вітають один одного таким чином [16,19,21,25].

1.2. Техніки та методи створення вітальних листівок

У цьому розділі буде розглянуто як класичні, так і новаторські техніки і методи, що використовуються для створення вітальних листівок. Спочатку будуть розглянуті традиційні підходи, такі як аплікація, квілінг, декупаж та інші ручні техніки декорування. Також буде приділено увагу технікам друку та тиражування. Далі буде досліджено інноваційні методи і підходи до виготовлення вітальних листівок. Серед них цифрові та мультимедійні технології, 3D-друк, доповнена реальність, поп-ап конструкції тощо. Будуть проаналізовані переваги та особливості застосування новітніх матеріалів, програмного забезпечення та обладнання у створенні сучасних вітальних листівок. Окрема увага приділятиметься поєднанню традиційних і новітніх технік для досягнення оригінальних результатів.

Дослідження сучасних технік та методів створення вітальних листівок передбачає огляд різноманітних підходів до їхнього дизайну, використання різноманітних матеріалів та інструментів. Створення оригінальних вітальних листівок відкриває безліч творчих можливостей, поєднуючи традиційні та інноваційні техніки. Ось кілька основних технік та методів:

- Традиційне малювання та малювання вручну: Використання паперу, фарб, олівців, маркерів, акварелів та інших традиційних медіумів для створення унікальних зображень на вітальних листівках.

Особливості традиційного малювання при створенні листівок:

- Індивідуальність та неповторність: кожна вітальна листівка ручної роботи є унікальною та індивідуальною. Ручна робота дозволяє автору створити оригінальний дизайн, який виражає його творчий потенціал і вражає своєю унікальністю.

- Тепло та індивідуальність: вітальні листівки ручної роботи додають особистого тепла та виражають індивідуальні почуття автора. Це робить їх більш цінними та значущими для одержувача.
- Творчість та емоції: в процесі ручної роботи творчість та емоції автора виражаються через малюнок. Різні художні техніки, кольори та композиції можуть бути використані, що робить вітальну листівку більш виразною та емоційною.
- Символізм і цінність: вітальні листівки ручної роботи можуть мати велике символічне значення для одержувача. Вони мають особливу цінність, оскільки відображають зусилля і турботу, які були вкладені у створення вітальної листівки.
- Художня цінність: традиційні техніки ручного малювання, такі як акварель, олівець і туш, дозволяють створювати елегантні мистецькі шедеври. Тому вітальна листівка - це і засіб комунікації, і витвір мистецтва [1].

Загалом, використання традиційних технік ручного малювання для створення вітальних листівок додає вітальній листівці особливого шарму, тепла та індивідуальності, роблячи її унікальною та цінною для одержувача.

Використання ножиць або спеціальних витяжок для вирізування складних або деталізованих зображень з паперу. Витинання - це чудова техніка для створення оригінальних паперових вітальних листівок. Вона дозволяє надати листівкам особливої елегантності та витонченості. Робота з витинанням передбачає вирізання деталей з паперу за допомогою ножиць або скальпеля. Ця техніка дає широкий простір для творчості - можна вирізати геометричні орнаменти, силуети квітів, ажурні візерунки, 3D-елементи. Для виготовлення листівок з витинанням важливо підібрати відповідний папір - тонкий, щільний, з приємною фактурою. Це можуть бути кольоровий крафт, перламутровий, матовий або глянцевиий папір. В результаті стає неповторна, ажурна листівка, яка виглядає витонченою та ексклюзивною. Ця техніка чудово поєднується з іншими прийомами, як-от квілінг, 3D-аплікація, каліграфія. Листівки з витинанням - це справжнє мистецтво, яке дозволяє

створювати справді унікальні вітальні картки. Вони стануть чудовим, запам'ятовуваним подарунком для адресата.

Використання фотографій як основи для створення вітальних листівок. Фото можуть бути редаговані та оброблені з використанням різних програм для графічного дизайну. Фотографія може бути основним фокусом листівки, передаючи певну сцену, подію або емоцію. Це може бути портрет, пейзаж, натюрморт або абстрактне зображення. Можна використовувати фрагменти фотографій як акцентні деталі на листівці, наприклад, крупний план квітки, текстура, цікавий візерунок тощо. Також існують різноманітні методи створення листівки з використанням фотографій:

- **Фотофон:** розмиті або текстурні фотографічні фони можуть надати листівці цікавий візуальний ефект та атмосферу.
- **Колажі:** можна скомбінувати кілька фотографій у творчий колаж, додавши ілюстрації, текст або інші декоративні елементи.
- **Фото-ілюстрації:** фотографії можна використовувати як основу для ілюстрацій, наприклад, додаючи до них малюнки, графічні елементи або цифрове редагування.

При виборі фотографій важливо, щоб вони гармоніювали з загальним дизайном та темою листівки. Також слід приділити увагу технічним аспектам, таким як роздільна здатність, контраст та кольори. Із правильним підходом фотографії можуть стати чудовим доповненням до вашої листівки.

Розглянемо окремо одну з технік. Колаж - об'єднання різних зображень, тексту та інших графічних елементів для створення унікального образу на вітальній листівці. Колаж дає можливість використовувати різноманітні матеріали для створення зображення, такі як вирізки з журналів, газет, тканини, фотографії, папір різних кольорів тощо. Це дозволяє творити унікальні та експресивні композиції. Також ця техніка дозволяє легко комбінувати різні елементи для створення нових образів і візуальних ефектів. Ви можете експериментувати з розміщенням та взаємним взаємодією різних матеріалів, щоб створити цікаві композиції.

Використання різних матеріалів може надати листівці текстурності та об'ємності. Наприклад, використання тканини або ниток може додати тактильну відчуття, а використання рельєфних матеріалів може створити ефект глибини. Колаж дозволяє кожному творити унікальні роботи, враховуючи власний стиль, уподобання та креативний підхід. Кожна листівка може бути індивідуальною та особливою, що робить її особливою для отримувача. Колаж дозволяє вільно висловлювати ідеї та почуття через зображення. Ви можете використовувати символічні образи, абстрактні форми та інші візуальні елементи, щоб передати своє повідомлення або емоції. Техніка колажу дає безліч можливостей для творчого виразу та створення вражаючих візуальних робіт у вигляді вітальних листівок, наприклад:

- Скрапбукінг: використання різноманітних технік ручної обробки, таких як вирізання, наклеювання, вирізання по контуру та інших, для створення вітальних листівок з використанням різних матеріалів, таких як тканини, фетр, природні матеріали тощо.

Скрапбукінг дозволяє використовувати широкий спектр матеріалів, таких як папір різних текстур і кольорів, стрічки, тканини, гудзики, блискітки, наклейки тощо. Це дозволяє створити багатошарові та багатоелементні композиції. Скрапбукінг може бути простим або складним в залежності від ваших навичок і творчих уподобань. Ви можете використовувати різноманітні техніки, такі як вирізання, клеєння, тиснення, штампування, а також різні прийоми декорування [6].

Кожна вітальна листівка створюється вручну, що дозволяє кожному творцю виразити свою унікальну творчість і індивідуальний стиль. Ви можете створити вітальну листівку, яка відображає інтереси, хобі, або навіть особистість отримувача. Вітальні листівки, створені з використанням скрапбукінгу, часто мають особливе емоційне значення. Вони можуть викликати теплі почуття та натхнення у отримувача, оскільки вони створені з любов'ю та увагою. Скрапбукінг дає можливість персоналізувати кожен

вітальну листівку, додавши до неї особисті деталі, які роблять її особливою. Це може бути ім'я отримувача, важлива дата, або навіть особисті фотографії. Використання техніки скрапбукінгу дозволяє створити вражаючі та запам'ятовувальні вітальні листівки, які будуть радувати отримувачів і виражати ваші почуття та емоції.

Використання штампів і трафаретів для швидкого створення повторюваних образів або декоративних елементів. За допомогою штампів і трафаретів можна створити різноманітні дизайни, включаючи красиві малюнки, візерунки і фони. Ви можете вибирати серед широкого асортименту штампів і трафаретів з різними мотивами, темами та формами. Використання штампів і трафаретів досить просте і доступне навіть для початківців. Вам просто потрібно вибрати потрібний малюнок чи форму, нанести фарбу або туш на штамп або трафарет, а потім натиснути його на папір. Ви можете поєднувати різні штампи та трафарети, створюючи складніші дизайни і композиції. Наприклад, використовуючи кілька штампів з різними малюнками або накладаючи трафарети один на одного, ви можете створити цікаві та унікальні зображення. За допомогою штампів і трафаретів ви можете створити індивідуальні вітальні листівки, додавши до них особисті деталі, такі як ім'я отримувача, важлива дата або особливі символи. Штампи та трафарети дозволяють створювати велику кількість однотипних вітальних листівок з мінімальними зусиллями. Це особливо зручно, якщо вам потрібно виготовити багато листівок для різних отримувачів [4].

Розглянемо використання технологій для створення електронних вітальних листівок, які можуть містити анімацію, звукові ефекти, відео та інші інтерактивні елементи. Електронні та інтерактивні формати дозволяють експериментувати з різними медіа - від зображень та анімації до звуків та відеороликів. Це відкриває безліч можливостей для створення унікальних та креативних дизайнів вітальних листівок. Інтерактивні листівки можуть містити елементи, з якими отримувач може взаємодіяти, такі як кнопки, рухливі елементи або навіть ігри. Це створює цікаву та захоплюючу

взаємодію з вітальною листівкою та робить її більш запам'ятовуваною. Електронні листівки можуть бути персоналізовані для кожного отримувача, додавши його ім'я, фотографії або інші особисті елементи. Це дозволяє створювати більш індивідуалізовані та значущі листівки. Електронні листівки можуть бути легко розповсюджені через електронну пошту, соціальні мережі або месенджери, що робить їх доступними для широкого кола людей швидко та зручно [5].

Використання електронних листівок може сприяти зменшенню використання паперу та інших ресурсів, тим самим сприяючи збереженню навколишнього середовища. В цілому, використання електронних та інтерактивних листівок відкриває безліч можливостей для творчості та індивідуальності, роблячи вітальні листівки більш привабливими та ефективними для спілкування з отримувачами [2].

1.3. Інноваційні підходи до створення вітальних листівок

Використання репродукцій відомих художніх творів для створення листівок є популярною і шанованою традицією. Такі листівки дозволяють поширювати і популяризувати безсмертні шедеври живопису, роблячи їх доступними для широкої аудиторії. На листівках можуть відтворюватись повні копії полотен або ж фрагменти, деталі чи окремі елементи картин. Репродукції художніх творів на листівках зазвичай виконуються з використанням високоякісного друку на якісному картоні чи фотопапері, що дозволяє максимально точно передати кольори, текстури і деталі оригінальних полотен. Для листівок нерідко обираються найвідоміші і знакові твори митців, що стали культурною спадщиною людства.

Листівки з репродукціями картин мають велике культурне і освітнє значення. Вони дають можливість ознайомитися з творчістю геніальних художників різних епох, доторкнутися до мистецьких скарбів, поширюють знання про живопис. Окрім цього, такі листівки мають художню і колекційну цінність. Вони є витонченим подарунком для шанувальників мистецтва і

прекрасним елементом інтер'єру та декору. Вітальні листівки часто стають своєрідним полотном для відтворення знакових творів визначних художників. Цей креативний підхід дозволяє не лише популяризувати мистецькі шедеври, а й додати особливої атмосфери святковим привітанням [11].

Одним із найбільш популярних джерел натхнення для дизайнерів листівок є твори імпресіоністів. Картини Клода Моне, наприклад, часто використовуються для створення ніжних та повітряних композицій. Його знаменита серія "Водяні лілії" надихає на створення листівок з мрійливими водними пейзажами та квітковими мотивами. Інші імпресіоністи, такі як Ренуар та Дега, також надають багатий матеріал для інтерпретацій на листівках, передаючи атмосферу світла та руху.

Постімпресіоністи, зокрема Ван Гог та Гоген, також є багатим джерелом для вітальних листівок. Їхні яскраві, експресивні полотна з потужними мазками пензля та сміливим поєднанням кольорів додають листівкам неповторного характеру та енергії. Не можна оминути й внесок старих майстрів, таких як Рафаель, Мікеланджело та Ботічеллі. Їхні безсмертні твори релігійної та міфологічної тематики часто слугують основою для створення вишуканих листівок, що уособлюють традиційні цінності та духовність. Сучасні художники також не залишаються осторонь від цієї тенденції. Наприклад, роботи Пабло Пікассо, з їхніми характерними кубістичними формами та яскравими кольорами, надають вітальним листівкам сучасного та авангардного вигляду. Варто зазначити, що використання творів відомих художників на листівках не обмежується простим відтворенням оригінальних полотен. Дизайнери часто інтерпретують та адаптують їх, поєднуючи з власними ідеями та елементами, створюючи по-справжньому унікальні та креативні композиції.

Отже, залучення творів визначних майстрів до оформлення вітальних листівок є не просто данею поваги мистецтву, а й чудовою можливістю поширювати культурну спадщину та надихати людей на естетичну насолоду

та глибокі роздуми. Важливо не забувати також про використання творів видатних українських митців на листівках, підкреслюючи важливість популяризації українського мистецтва. Листівки є чудовим способом познайомити широку аудиторію з роботами визначних українських художників. На листівках часто відтворюються репродукції відомих картин, які стали культурною спадщиною нашої країни. Це допомагає зберегти й поширити пам'ять про майстрів пензля різних епох. Ескізи вітальних листівок малювали такі відомі українські художники, як Микола Пимоненко, Олена Львівна, Михайло Жук, Микола Бутович, також на листівках можна було побачити твори таких всесвітньо відомих українських художників, як Іван Айвазовський, Ілля Рєпін, Олександр Мурашко та багато інших. Їхні полотна демонструють неповторний живописний стиль, глибоку майстерність та непересічний талант [9,16].

Випуск листівок з репродукціями українських художників є важливим кроком у збереженні та популяризації національної культурної спадщини. Це допомагає зробити мистецтво більш доступним для широких верств населення та сприяє підвищенню рівня обізнаності про твори українських митців як в Україні, так і за її межами.

Традиція обміну вітальними святковими листівками прийшла в Україну на зламі XIX та XX століть. Цей період називають «золотою ерою» листівок, які стали популярним способом привітання рідних та близьких з головними святами року. У 1898 році вийшла серія різдвяних листівок у кількості 10 штук загальним накладом 10 тисяч примірників. Серед них була листівка "Запорожець" авторства Іллі Рєпіна, яку можна вважати однією з перших українських різдвяних листівок, хоча за сучасними мірками вона не відповідає канонам святкової листівки, оскільки не містить жодних святкових елементів, а лише зображення запорожця з люлькою.

У Галичині вітальні листівки набули популярності на рубежі XIX-XX століть, а міжвоєнний період став «золотим часом» для друку поштівків. З 1902 року на західноукраїнських землях з'явилися повноцінні святкові

листівки, намальовані українськими митцями. Провідними видавництвами, які випускали поліграфічну продукцію, були "Союзний базар", "Українська преса", "Видавництво артистичних карток Григорія Гануляка", "Русалка", "Сокільський базар", "Преса", "Зоря", "Українське мистецтво", "Відродження", "Нова хата", "Тема", "Красимир", книгарня "Рідна школа" та громадська організація "Комітет допомоги вдовам і сиротам священників у Львові" у Львові; "Народний базар" у Перемишлі; "Галицька накладня" у Коломиї; "Українське видавництво" та "Салон польських художників" у Кракові; "Видавництво Ю. Тищенка" у Празі. Окрему групу склали художні листівки, видані українськими громадськими організаціями, такими як Пласт, Основа, Українське педагогічне товариство та інші.

Одним з провідних тогочасних видавництв було "Русалка" (з 1913 року), що діяло у Львові з 1911 до 1939 року під керівництвом галицького журналіста та письменника Григорія Гануляка. Видавництво публікувало твори українських та зарубіжних класиків, репродукції картин українських митців, дитячу літературу та поштівки. До створення оригіналів святкових листівок Григорій Гануляк залучив кращих львівських художників: Олену Кульчицьку, Антіна Манастирського, Ярослава Пстрака, Гната Колцуняка, Теодора Гриневича та інших.

На початку ХХ століття над створенням листівок до свят працювала ціла плеяда українських художників, серед яких Олена Кульчицька, Святослав Гординський, Ярослав Пстрак, Антін Манастирський, Осип Курилас, Теодор Гриневич. Відомі листівки й таких авторів як Катерина Антонович, Микола Бутович, Юрій Вовк, Оксана Глинська (Кічура), Іван Їжакевич, Володимир Кадулін, Василь Касіян, Гнат Колцуняк, Фотій Красицький, Мирон Левицький, Осип Бокшай, Василь Дядинок. Серед художників української діаспори, які працювали над різдвяними листівками, були Галина Мазепа, Едвард Козак, Яків Гніздовський, Петро Андрусів та інші. В еміграції найпопулярнішим у 1940-50-х роках було лондонське видавництво "Український книгар". У другій половині 1940-х - на початку

1950-х листівки також видавалися в німецьких містах Мюнхен, Регенсбург, Зальцбург, Нюрнберг, в австрійському Інсбруку (видавництво Івана Тиктора), а також у США, Канаді (видавництво "Гомін України" в Торонто), Австралії тощо [10].

Поштові листівки з репродукціями картин є популярним видом листівок, які представляють собою зменшені копії відомих картин та художніх робіт. Вони дозволяють поціновувачам мистецтва та широкому колу людей ознайомлюватися з шедеврами живопису у доступному форматі. Ці листівки стали важливим засобом популяризації та поширення мистецтва. Поштові листівки з репродукціями картин є чудовим способом популяризації та поширення творчості відомих художників. Розглянемо деяких визначних українських митців, чії роботи часто зустрічалися на поштових листівках.

Тарас Шевченко - геніальний художник, поет і мислитель. Його твори, такі як "Катерина", "Циганка-віщунка" та автопортрети, неодноразово репродукувалися на поштових листівках, поширюючи його мистецтво серед широких мас.

Іван Їжакевич - відомий за своїми чудовими пейзажами та жанровими сценами. Його картини "Перебендя", "Вежа Івана Мазепи" та інші були популярними сюжетами для поштових листівок.

Сергій Васильківський - майстер реалістичних портретів та жанрових композицій. Його роботи "Козача леведа", "Козачий пікет" та інші зображення українського побуту часто друкувалися на листівках. Багато інших художників також були представлені на поштових листівках, зокрема Д. Левицький, М. Бурачек, П. Мартинович, Ф. Красицький, Ю. Якутович та інші. Це сприяло популяризації їхньої творчості та українського мистецтва загалом. Варто також згадати художників, які були менш відомі за свого часу, але їхні роботи також зустрічалися на поштових листівках, наприклад В. Котарбінський, В. Галімський, І. Генюк тощо. Це допомогло зберегти їхню спадщину для нащадків [14,20].

У сучасному ж світі з розвитком цифрових технологій набирає

популярності створення сучасних листівок у цифровому форматі (діджиталі). Цей процес надає нові можливості для креативності, персоналізації та швидкого поширення листівок. Розглянемо основні аспекти створення сучасних діджитал-листівок.

По-перше, для створення таких листівок використовуються різноманітні програми для графічного дизайну та редагування зображень, такі як Adobe Photoshop, Illustrator, Canva та інші. Ці інструменти дозволяють дизайнерам та творцям вільно експериментувати з різними стилями, шрифтами, кольорами та ефектами, щоб створити унікальний і привабливий дизайн листівки.

По-друге, цифрові листівки можуть включати різноманітні елементи, такі як фотографії, ілюстрації, анімації, відео-кліпи та навіть інтерактивні елементи. Це робить їх більш захопливими та привабливими для сучасної аудиторії, яка звикла до мультимедійного контенту.

По-третє, діджитал-листівки легко персоналізувати для конкретних подій, свят чи нагод. Дизайнери можуть створювати серії листівок на однакову тему, але з різними повідомленнями або візуальними елементами, що робить їх більш релевантними та особистими. По-четверте, поширення цифрових листівок відбувається за допомогою соціальних мереж, електронної пошти, месенджерів та інших онлайн-платформ. Це забезпечує швидке та зручне розповсюдження листівок серед широкої аудиторії, причому без необхідності друку та фізичної доставки.

Нарешті, створення діджитал-листівок є більш екологічно-дружнім порівняно з традиційними паперовими листівками, оскільки воно не потребує використання паперу та друкарських фарб. Отже, створення сучасних листівок у діджиталі є захопливим процесом, який відкриває нові горизонти для креативності, персоналізації та швидкого поширення візуального контенту в сучасному цифровому світі. Але тоді виникає питання, чи можуть діджитал листівки замінити листівки які було зроблено традиційними способами? Варто зазначити що цифрові листівки не можуть повністю

замінити листівки, зроблені традиційно. Кожен з цих форматів має свої унікальні переваги та недоліки, і їхня доречність залежить від конкретної ситуації та особистих уподобань. Листівки, зроблені вручну, мають особливу чарівність та індивідуальність. Вони втілюють працю, зусилля та креативність автора, надаючи їм неповторної цінності. Ручна робота додає тепла та автентичності, що може бути важливим для багатьох людей, особливо коли справа доходить до інтимних та емоційно значущих привітань. З іншого боку, цифрові листівки пропонують зручність та можливості, яких важко досягти з ручною роботою. Вони можуть включати анімацію, музику та відео, роблячи їх більш динамічними та привабливими. Крім того, їх легко створювати, редагувати та надсилати миттєво на великі відстані. Тому обидва формати мають право на існування і можуть доповнювати один одного. Ручні листівки залишаються цінними для особливих випадків та близьких стосунків, де ручна робота символізує турботу та увагу. Цифрові листівки, зі свого боку, можуть бути більш доречними для повсякденних привітань, швидких повідомлень або для досягнення великої аудиторії. Остаточний вибір залежить від конкретної ситуації, бюджету, часових рамок та особистих уподобань. Обидва формати можуть співіснувати та задовольняти різні потреби у спілкуванні та висловленні почуттів [2,15.18].

Висновок до розділу 1

Традиція дарувати вітальні листівки існує здавна і бере свій початок ще з часів Стародавнього Єгипту та Китаю. Спочатку листівки виготовлялися вручну, і це було справжнім мистецтвом, адже кожна листівка була унікальною. З розвитком друкарських технологій у XIX столітті листівки почали масово виготовлятися друкарським способом, що зробило їх більш доступними. Незважаючи на країну походження, листівки завжди були способом привітати близьких зі святами, особливими подіями чи просто висловити свої почуття. Вони відображали культуру та традиції народу, а

також мали художню цінність, оскільки для їх створення залучалися відомі художники. Листівки також використовувалися з благодійною метою, коли кошти від їх продажу йшли на підтримку різних організацій. Традиція обмінюватися вітальними листівками поступово втрачає свою популярність у сучасному світі, проте деякі люди все ще зберігають цей чудовий звичай.

Створення вітальних листівок відкриває широкий простір для творчості та самовираження. Існує безліч традиційних та інноваційних технік, які можна використовувати для створення оригінальних і неповторних витворів мистецтва. Традиційні техніки, такі як аплікація, квілінг, декупаж, ручне малювання, колаж і скрапбукінг, дозволяють створювати вітальні листівки з використанням різноманітних матеріалів та інструментів. Завдяки ручній роботі кожна листівка стає унікальною та наповненою особливим теплом і індивідуальністю. Сучасні підходи, такі як цифрові та мультимедійні технології, 3D-друк, доповнена реальність та інтерактивні елементи, відкривають нові можливості для креативності та залучення адресатів. Електронні листівки з анімацією, звуковими ефектами та інтерактивними функціями дозволяють створювати захопливі та запам'ятовувальні вітання. Поєднання традиційних і новітніх технік дає змогу досягати оригінальних результатів, поєднуючи ручну роботу з сучасними технологіями. Це забезпечує безмежні можливості для самовираження та створення вітальних листівок, які відображають індивідуальність і креативність їх творців.

Створення вітальних листівок - це жвавий та невпинно розвинутий творчий процес, який поєднує багатовікові традиції з інноваційними підходами. У цьому розділі було розглянуто низку цікавих і креативних способів оформлення листівок. Одним з популярних напрямків є використання репродукцій відомих художніх творів на вітальних листівках. Це дозволяє ознайомлювати широку аудиторію з безсмертними шедеврами живопису та культурною спадщиною людства. Особливу увагу приділено роботам видатних українських митців, що сприяє популяризації національного мистецтва. Створення листівок у техніці колажу, з

використанням витинанок, фотографій, ручних малюнків, скрапбукінгу та інших традиційних методів залишається актуальним і цінним способом самовираження. Ці техніки надають листівкам індивідуальності, тепла та автентичності. Паралельно активно розвиваються інноваційні підходи до дизайну листівок із застосуванням цифрових технологій. Створення діджитал-листівок за допомогою графічних редакторів та додавання анімації, відео, інтерактивних елементів відкриває нові можливості для креативності та захопливої презентації. Важливим аспектом є поєднання традиційних та новітніх підходів, що дозволяє досягати унікальних і вражаючих результатів у оформленні вітальних листівок. Такий синтез традицій та інновацій робить листівки більш оригінальними та різноманітними. Незалежно від обраного методу, створення вітальних листівок залишається чудовим способом висловити свої емоції, особисті почуття та ставлення до адресата. Це мистецька форма, яка поєднує естетику, креативність та комунікацію, зберігаючи при цьому свою актуальність у сучасному світі.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ СЕРІЇ ОРИГІНАЛЬНИХ ЛИСТІВОК

2.1. Творчий пошук ідей та композиційних схем для створення вітальних листівок

Безсумнівно, створення дипломної серії вітальних листівок було захопленим творчим процесом, який вимагав остаточного планування, креативності та терпіння. Обираючи свята для створення серії вітальних листівок, варто було відштовхуватися від таких критеріїв. По-перше, треба було охопити найбільш популярні та значні дати, що широко відзначаються в нашій культурі та за кордоном. Різдво, Великдень, Міжнародний жіночий день і День закоханих ідеально відповідали цій вимозі.

Різдво та Великдень - це не лише релігійні свята, а й яскраві родинні події, сповнені багатотисячолітніх традицій, символіки та особливої атмосфери. Вони дарують відчуття з'єднання, тепла та радості. Створюючи листівки на це свято було важливим передати ці емоції щоб допомогти людям поринути у святкову атмосферу.

Міжнародний жіночий день – це свято, що уособлює повагу, вдячність та визнання ролі жінок у суспільстві. Єднання, солідарність та силу всіх жінок у світі - ось ті якості, які я намагалася відобразити у відповідній листівці. Зазначене свято підкреслює невідомі, але міцні зв'язки, що об'єднують різні жіночі культури, віросповідання, соціальні статуси та покоління. Воно стало шансом висловити вдячність усім жінкам за їхній внесок у наше життя. Міжнародний жіночий день - символ єдності, любові та поваги до кожної жінки. Він нагадує про невичерпну внутрішню мить, яку жінки передають одна одній крізь покоління.

А День закоханих - романтичне свято, сповнене ніжності та любові. Створюючи листівку на цю тему, метою було донести цю атмосферу кохання, яка огортає світ у цей день. Адже любов - це те, що робить наше життя яскравішим та наповненим сенсом. Обравши саме ці чотири свята,

була можливість створити різноманітну, проте водночас гармонійну серію листівок. Кожна з них відображала неповторну атмосферу певного свята, проте всі разом вони створювали цілісний твір, що демонстрував моє вміння та креативність у поєднанні традицій та сучасних тенденцій.

Перш за все, увагу було зосереджено на дослідженні традицій та символіки свят, які мали бути представлені: Різдва, Великодня, Міжнародного жіночого дня та Дня закоханих. Це дозволило зрозуміти глибокий зміст кожного свята та елементи, які потрібно було відобразити.

Наступним кроком був проведений пошук ідей та композиційних схем для кожної листівки. Було переглянуто безліч зразків, черпаючи натхнення з різних джерел: від старовинних гравюр до сучасних ілюстрацій. Водночас потрібно знайти оригінальний підхід, щоб кожна листівка мала унікальний характер.

Працюючи над кожною листівкою, було важливим вкласти в неї частинку своєї душі, проявляючи нескінченну терпеливість і увагу до деталей. Витинання дрібних елементів вимагало неабиякої зосередженості та майстерності. Остаточний результат - чотири оригінальні листівки у ошатній техніці аплікації, які створюють святковий настрій та зачаровують своєю красою.

Виконання цього дипломного проекту є водночас як захопливим так і складним. Проте задоволення від творчого процесу та гордість за кінцевий результат переважили всі труднощі. Створена серія вітальних листівок - це данина любові до традицій та прагнення зберегти їх у сучасному світі через мистецтво [3,12,24].

2.2. Вибір матеріалів та техніки виконання оригіналів

При виборі матеріалів для данної дипломної роботи, навіть якщо тема і звучить як "Сучасні техніки створення вітальних листівок", все одно було обрано відштовхуватись від традиційності. Замість використання діджитальних засобів, вирішило було звернутися до автентичних матеріалів

та технік, які несуть у собі багату історію ремісництва. Призначенням було надати листівкам особливого шарму та індивідуальності, які було б неможливо передати за допомогою цифрових технологій. Таким чином вибір було зупинено на текстурному та фактурному різнокольоровому папері, адже він дозволяє створити унікальні тактильні відчуття за рахунок своїх нерівностей. Різноманітність фактури та кольори паперу надавала б листівкам глибини та автентичності, чого бракує ідеально гладким і яскравим діджитал-зображенням. Для втілення данні задумів було застосовано техніки аплікації та витинання - традиційні ремесла, які вимагають ретельності, терпіння та уважності до найменших деталей. Вибір техніки витинання та аплікації в поєднанні з використанням текстурного фактурного паперу в техніці нашарування був ідеальним рішенням для створення оригінальної серії листівок через низку переваг, які ці методи надавали в комплексі. Перш за все, витинання та аплікація дозволяли досягти унікальної багатошаровості та об'ємності листівок. Нашаровуючи інший вид текстурного паперу, вирізані елементи сформували тактильно привабливу поверхню з цікавою грою світлотіні та глибини. Використання фактурного паперу надавало листівкам характерної шорсткуватої текстури, яка в поєднанні з нашаруванням створювала виразну гру рельєфів. Це робило листівку унікальним витвором із запам'ятовуваною тактильністю. Різноманітність фактури та відтінків паперу дозволяла досягти контрастності та акцентувати увагу на певних деталях зображення. Крім того, техніка витинання відкривала простір для креативності у створенні оригінальних форм та композицій, а аплікація забезпечувала свободу експериментів з розміщенням цих елементів на листівці. Поєднання цих методів з нашаруванням текстурного паперу зробило шкірну листівку неповторним виробом ручної роботи.

Процес вирізання кожного елемента з паперу власноруч створював невловимий дух майстерності та ремісництва. Під час роботи ти ніби вступаєш в діалог із матеріалами, відчуваючи їхню фактуру, слідуючи

природним лініям та формам. Це занурення у творчий процес дозволяє вкладати частинку душі в кожну листівку, роблячи її по-справжньому унікальною та сповненою теплом людських рук. Хоча діджитал має свої переваги у швидкості та зручності редагування, метою було досягти глибшого емоційного зв'язку та автентичності, які неможливо відтворити цілковито за допомогою цифрових засобів. Традиційні матеріали та техніки надавали листівкам особливого шарму та індивідуальності, зберігаючи водночас багату спадщину ремісничої майстерності [23].

2.3. Виконання власної серії вітальних листівок за обраною технікою

Виконання будь-якої картини зазвичай починається з ідеї та композиції. Для кожної листівки було остаточно продумано композицію та символіку, щоб передати атмосферу свята. Для різдвяної листівки центральним елементом композиції стала велика вирізана зірка, що символізує Віфлеємську зірку – провісницю народження Спасителя. Вона була виконана з яскраво-жовтого картону та мала ажурний візерунок, який нагадував зміни світла. Навколо неї були розміщені маленькі паперові хатинки, створюючи ілюзію різдвяного містечка, дахи яких було присипано «сніжинками» з напівпрозорої кальки, що створювало зимовий ефект пейзажу. Фон листівки виконано у відтінках холодного синього кольору, що додавало композиції морозної свіжості та створювало відчуття зимової казки. Композицію також доповнили дрібні вирізані сніжинки, що здавалося, ніби падають з неба. Центральна зірка символізувала духовне світло, що прийшло у світ з народженням Христа. Хатинки уособлювали людські оселі, які зустрічають це світло. Сніжинки додавали композиції чарівності та легкості [7].

Для Великодньої листівки центральним елементом композиції було обрано велике яйце - символ нового життя та воскресіння. Його силует було вирізано з щільного картону, надаючи контур м'якості та плавності ліній.

Усередині силуету було розміщено зображення святкової паски, яка була увінчана горіючою свічкою, що символізувало світло і любов, що просвічує весь світ і кожну людину.

Навколо паски були розміщені три крашанки, вирізані з рожевого, білого та синього паперу. Кожне з цих ячок мало візерунок що символізувало світло, тепло та радість свята. Композицію обвивали гілки верби. Верба була символом відродження природи та людської душі, яка воскресала з приходом Пасхи. Її гнучкі гілочки надавали листівці легкості та свіжості. Кожен елемент передавали радість та світло Великодня, закликали до духовного очищення та єднання з природою.

На листівку до Дня закоханих було розміщено витинанку, що зображувала пару закоханих, які обіймаються. Жіночу фігуру було вирізано з рожевого картону, а чоловічу з блакитного. Це поєднання кольорів символізувало гармонію і доповнюваність жіночого і чоловічого початку пари. Фігури були обвиті квітковими візерунками з пелюсток, що уособлювали зародження та розквіт кохання, його пристрасть і красу. З самих силуетів закоханих проростали гілочки з ними ніжними бутонами та розквітлим квітами, створеними з різнокольорового паперу. Це символізувало плоди кохання, його здатність давати життя, наповнювати світ красою та любов'ю.

Для Міжнародного жіночого дня у центрі композиції була розміщена велика витинанка, що зображала силует жінки. В середині силуету проростало життя дерева, ствол і гілки якого були виконані шляхом аплікації із рожевих відтінків паперу. На його гіллі розквітали паперові квіти різноманітних форм і кольорів - сині, жовті, рожеві. Це дерево символізувало жінку як джерело життя, її родючість, мудрість і життєву силу та зв'язок з природою. Квіти на ньому уособлювали розквіт жіночої сили, радість і любов, яка жінка несе світові. Навколо центрального образу було розміщено маленькі витинанки у вигляді жіночих силуетів. Вони ніби танцювали і підтримували дерево життя, що символізувало єдність жінок, їхню підтримку

та опору однієї з одною.

Після виконання ескізів картону та пошуку кольорової гами, ми приступаємо безпосередньо до створення оригінальної дипломної роботи, послідовно проходячи основні етапи роботи.

Перший етап створення серії вітальних листівок полягає у створенні та перенесенні картону.

Другим і можливо найважливішим етапом є вибір правильного паперу, від цього створюється загальний вигляд, атмосфера та враження від готового витвору мистецтва. Для досягнення бажаного ефекту необхідно підібрати різноманітні види паперу з урахуванням їх текстури, фактури, кольору, товщини та здатності дорізання чи надрізів. Крафт-папір надасть грубуватої, природної та автентичної текстури, тоді як шовковий папір додасть ніжності та делікатності. Тонований папір може забезпечити багатий відтінок і глибину кольору, а папір ручного ліття створити унікальний та неповторний візерунок. Різна товщина паперу також змінює роль, оскільки тонші аркуші можуть бути використані для створення тонких деталей, тоді як товстий папір забезпечує стійкість та міцність більшим елементам аплікації. Комбінування різних типів паперу дозволяє досягти цікавих контрастів та нашарувань, створюючи глибину та об'ємність композиції. Крім того, важливо забезпечити здатність паперу до різання та його поведінку при витинанні, адже деякі види паперу можуть розшаровуватися або рватися, тоді як інші забезпечують чіткі та гладкі зрізи.

Після створення картону і виборі паперу третім етапом ескізи переносяться на папір та створюються шаблони для кожного елемента аплікації, після чого відбувається ретельне витинання всіх деталей із відповідних видів, зважаючи на текстуру та фактуру, з використанням різних інструментів для вирізання, таких як ножиці, ножі для вирізання, штампи тощо. Наступним кроком є компоновання аплікації - розміщення витятих елементів на аркуші паперу формату А3 відповідно до задуманої композиції, експериментування з загальними шарами та накладанням елементів для

створення ефекту глибини та текстури, використання клею або двостороннього скотчу для фіксації елементів на місцях.

Четвертий етап є ретельне висушування та закріплення всіх елементів аплікації, оформлення листівок у рамки або папки для демонстрації та захисту, підготовка до друку або виставки, якщо це необхідно [13].

Висновок до розділу 2

Творчий пошук ідей та композиційних схем для створення вітальних листівок був ретельно продуманим процесом. Вибір чотирьох свят - Різдва, Великодня, Міжнародного жіночого дня та Дня закоханих - забезпечив охоплення найбільш значущих та популярних дат, що відзначаються як в українській культурі, так і за кордоном. Кожне з цих свят має багату символіку, традиції та неповторну атмосферу, які було важливо відобразити у відповідних листівках. Для створення змістовних та атмосферних композицій було проведено ґрунтовне дослідження символіки, традицій та змісту кожного свята. Це дозволило визначити ключові елементи, образи та ідеї, які варто було втілити у листівках.

Вибір матеріалів та техніки виконання оригіналів були ретельно продумані. Оригінальні композиції та майстерне виконання аплікацій зробили серію вітальних листівок яскравою, гармонійною та неповторною. Вибір було зупинено на текстурному різнокольоровому папері, оскільки він забезпечує унікальні тактильні відчуття завдяки своїй нерівній фактурі. Різноманітність текстур, кольорів та відтінків паперу надавала листівкам глибини, привабливої шорсткуватості та автентичності, яких бракує ідеально гладким цифровим зображенням. Застосування традиційних технік аплікації та витинання, що вимагають ретельності, терпіння та уваги до деталей, у поєднанні з нашаруванням різних видів текстурного паперу, виявилось ідеальним рішенням для створення оригінальної серії. Це забезпечило унікальну багатошаровість, об'ємність, цікаву гру світлотіні, контрастність та запам'ятовувану тактильність готових листівок.

Виконання власної серії вітальних листівок за обраною технікою було ретельно продуманим творчим процесом, що розпочинався з розробки ідеї, композиції та символіки для передачі атмосфери відповідного свята. Центральними елементами композицій стали символічні образи, такі як різдвяна зірка, великоднє яйце, дерево життя для Міжнародного жіночого дня та обіймаюча пара для Дня закоханих. Оточуючі деталі, форми та кольори доповнювали ці головні мотиви, створюючи гармонійні святкові композиції, наповнені глибокою символікою. Важливим етапом було поєднання різноманітних видів паперу з урахуванням їхньої текстури, фактури, кольору, товщини та здатності до різання. Комбінування матеріалів дозволило досягти цікавих контрастів, ефекту глибини, об'ємності та неповторності кожної листівки. Процес виконання передбачав низку послідовних кроків: перенесення ескізів на папір, створення шаблонів, ретельне ручне витинання всіх елементів аплікації з різними інструментами, компоновання композиції з експериментуванням розміщення шарів для досягнення бажаної текстури та глибини.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило сформулювати наступні висновки:

1. Було проведено аналіз історії вітальних листівок, зібрано та систематизовано інформацію про наявні техніки та методи їх створення. Спочатку вони виникли як засіб святкового привітання та передачі добрих побажань. З часом листівки набули різноманітних форм та стилів, відображаючи культурні традиції, історичні події та мистецькі течії кожної епохи. Історія вітальних листівок дозволяє простежити еволюцію цього виду мистецтва. Починаючи з ранніх рукописних листівок та гравюр, згодом з'явилися кольорові літографії та відбитки, що поклали початок масовому виробництву. Від традиційних технік ручної роботи, таких як акварель, олівець та витинанка, до сучасних цифрових та комп'ютерних технологій – засоби створення листівок адаптувалися до вимог часу.

2. Вивчивши особливості, переваги та недоліки різних технологій виготовлення вітальних листівок такі як: ручна робота, друк, використання цифрових технологій тощо, було встановлено, що відродження традиційних ремесел та авторських техвір додає індивідуальності та збагачує ці святкові присвяти. Загалом, тенденції розвитку вітальних листівок демонструють постійну еволюцію та пошук нових форм самовираження. В той час як класичні образи та символіка зберігають свою цінність, сучасні інновації збагачують і оновлюють цю галузь.

3. Дослідивши сучасні тенденції та популярні стилі у дизайні вітальних листівок, було встановлено, що застосування цифрових технік, 3D-моделювання, доповненої реальності та інтерактивних елементів відкриває нові горизонти для вітальних листівок.

4. Розробка пошуків композиції та засобів рішення серії сучасних вітальних листівок було захопливим та водночас складним творчим процесом, який вимагав ретельного планування, креативності, терпіння та майстерності на кожному етапі виконання. Творчий пошук ідей та

композиційних схем розпочався з вибору чотирьох знакових свят – Різдва, Великодня, Міжнародного жіночого дня та Дня закоханих, що дозволило охопити найбільш значущі дати та традиції. Глибоке дослідження символіки та змісту кожного свята стало основою для розробки змістовних композицій. Пошук натхнення серед різноманітних джерел та зразків, як старовинних так і сучасних, допоміг знайти оригінальні образи та підходи, втілені з нескінченним терпінням та увагою до деталей.

5. При виконання серії сучасних вітальних листівок у техніці аплікації вибір впав на традиційні матеріали та техніки, такі як різнофактурний папір, аплікація та ручне витинання. Це було свідомим рішенням для надання листівкам автентичності, індивідуальності та глибокого емоційного зв'язку, чого неможливо досягти лише цифровими засобами. Поєднання цих методів із технікою шарування забезпечило унікальну багат шаровість, об'ємність, контрастність та запам'ятовувану тактильність готових листівок. Виконання власної серії вітальних листівок вимагало послідовного проходження низки етапів: від розробки ескізів та підбору матеріалів до ретельного ручного витинання, компоновання композицій, нашарування елементів та фінального оформлення. Кожна листівка стала унікальним витвором, сповненим глибокої символіки, святкової атмосфери та авторської майстерності у поєднанні традицій і сучасності. Виконана серія вітальних листівок у техніці аплікації та витинання є данина любові до культурних традицій та прагнення зберегти їх через сучасне мистецтво. Вона демонструє гармонійне поєднання креативності, вишуканості ремісничих технік та наполегливої праці, завдяки чому було створено оригінальні твори, наповнені індивідуальністю та теплотою авторської руки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Арт-студія Ліхтарики. Основи художньої композиції. Київ, 2017.
URL: <https://lihtaryk.com.ua/osnovi-hudozhnoyi-kompoziczii-pravila-i-prijomi/>
(дата звернення: 01.05.2024).
2. Бабенко, Л.В., Фурсикова, Т.В. Комп'ютерна графіка. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2010. 250 с.
3. Божко М. Великодні листівки та їх символи. Нові медіа. Одеса, 2024.
URL: <https://newmedia.ua/printed-products-uk/velikodni-otkrytki-i-ih-simvoly/>
(дата звернення: 01.05.2024).
4. Божко М. Які бувають види листівок. Київ, 2017-2024. URL: <https://newmedia.ua/interesting-know-uk/yaki-mozhut%CA%B9-butyt-lystivky/>
(дата звернення: 01.05.2024).
5. Галькевич Т.А., Гутник Л.М. Листівка. Енциклопедія Сучасної України. Київ, 2016. URL: <https://esu.com.ua/pdf/file/55009.pdf> (дата звернення: 01.05.2024).
6. Гезун О.М. Листівництво або кардмейкінг. На Урок, 2019. URL: <https://naurok.com.ua/post/listivkarstvo-abo-kardmeyking-mistectvo-tvoriti-malenki-shedevri> (дата звернення: 01.05.2024).
7. Залецька Л. Кардмейкінг - мистецтво створення листівок. 2017. URL: <https://naurok.com.ua/urok-kardmeyking---mistectvo-stvorennya-listivok-328463.html> (дата звернення: 01.05.2024).
8. Кафанова К. Нова знахідка: Рідкісний твір Миколи Івасюка на різдвяній вітальній листівці. 2021. URL: <https://versii.cv.ua/news/nova-znahidka-ridkisnyj-tvir-mykoly-ivasyuka-na-rizdvyanij-vitalnij-lystivtsi/54213.html> (дата звернення: 01.05.2024).
9. Колекція поштових листівок (2014-2024). Київ: Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL:

10. Косицька З. М. Еволюція української витинанки ХХ – початку ХХІ ст.: художні осередки, традиції, новації. м. Київ. Рукопис, 2018. 84 с.
11. Лапицька О. Вітальні листівки. Видавництво Країна мрій. Чернігів, 2018. 18с.
12. Ларсабал Ш. Символи Різдва. 2022. URL: <https://www.churchofjesuschrist.org/study/friend/2022/12/the-symbols-of-christmas?lang=ukr> (дата звернення: 01.05.2024).
13. Логвиненко Б. Витинанка: від традицій до сучасних інтер'єрів. URL: <https://ukrainer.net/vytynanka> (дата звернення: 01.05.2024).
14. Маргес А. Специфіка листівки як частини прикладної друкованої графіки та графічної техніки у сучасному інформаційному суспільстві. Запоріжжя, 2019. URL:
15. Морозова І. Листівки до свята. Творча майстерня. Видавництво Ранок, 2014. 64 с.
16. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. Київ, 2002-2024. URL: <https://nlu.org.ua/event.php?id=1742> (дата звернення: 01.05.2024).
17. Михайленко В., Яковлев І., Основи композиції: геометричні аспекти художнього формотворення : навч. посіб., Київ : Каравела, 2017. 304 с.
18. Основні поняття цифрового мистецтва 2018. Естетика у сучасному світі. URL: <http://estetica.etica.in.ua/osnovni-ponyattya-tsifrovogo-mistetstva-2018/> (дата звернення: 01.05.2024).
19. Руда Ю. Історія листівки. "Кошик ідей", 2014. URL: <https://poradum.com.ua/the-hands/151-storya-listvki-sayt-rukodllya.html> (дата звернення: 01.05.2024)
20. Чорне свято воскресіння для України. Читомо, видавничий проект, 2010-2024. URL: <https://chytomo.com/stalevi-iajtsia-proty-tankiv-i-korabliv-iaakumu-lystivkamy-iliustratory-vitaly-ukraintsiv-iz-velykodnem-2022/>

21. Шмигель Т.В. Листівка. На урок. Види листівок. Київ, 2017-2024. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-uroku-v-5-klasi-listivka-vidi-listivok-121702.html> (дата звернення: 01.05.2024).

22. Щебетенко Н.П. Аплікація. На Урок, 2020. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-aplikaciya-169559.html> (дата звернення: 01.05.2024).

23. Щербина В. Композиція як головний чинник формування і розвитку творчої особистості. Педагогіка вищої та середньої школи : В. К. Буряк, Г. Б. Штельмах, А. В. Козлов та ін. Кривий Ріг, 2005. Вип. 10: Спец. вип.: Художньо-педагогічна освіта ХІХ ст.: теорія, методи, технології. С. 335-362.

24. Щербина В. Практична композиція. Кривий Ріг : Видавницький Дім, 2008. 186 с.

25. Як з'явилися перші листівки. Violity. Київ, 2019. URL: <https://violity.shop/kak-poyavilis-pervye-otkrytki/> (дата звернення: 01.05.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис.1.1. Добсон, 1794р.

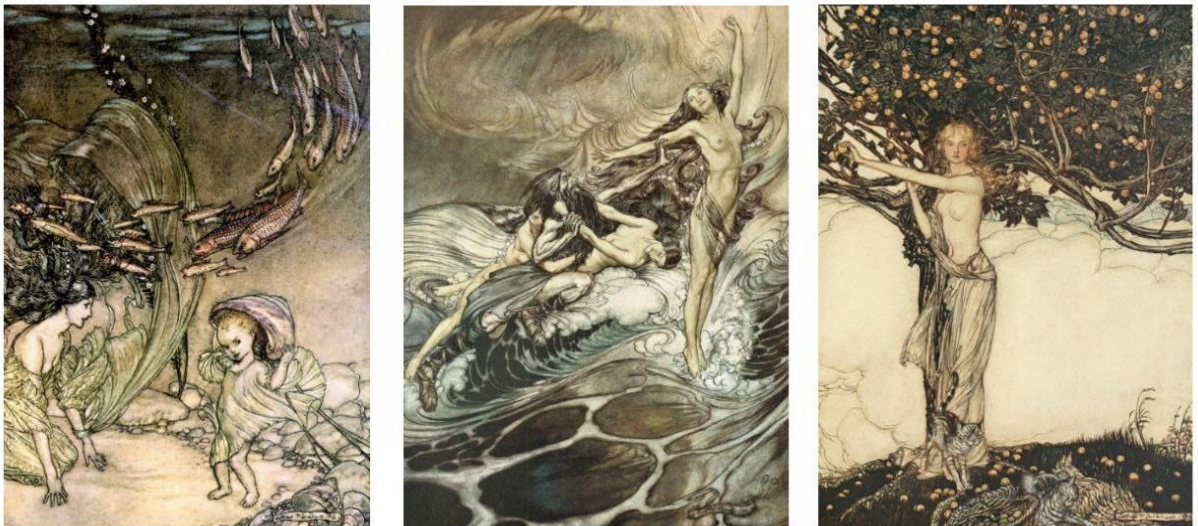

Рис. 1.2. Рекхем А. «Ундіна», 1909 р.

Рис. 1.3. Рекхем А. «Золото Рейна» ,1910р.

Рис. 1.4. Рекхем А. «Фрея», 1909 р.

Рис. 1.7. Серія листівок до «Пісні квіткових фей», Баркер С., 1923р.

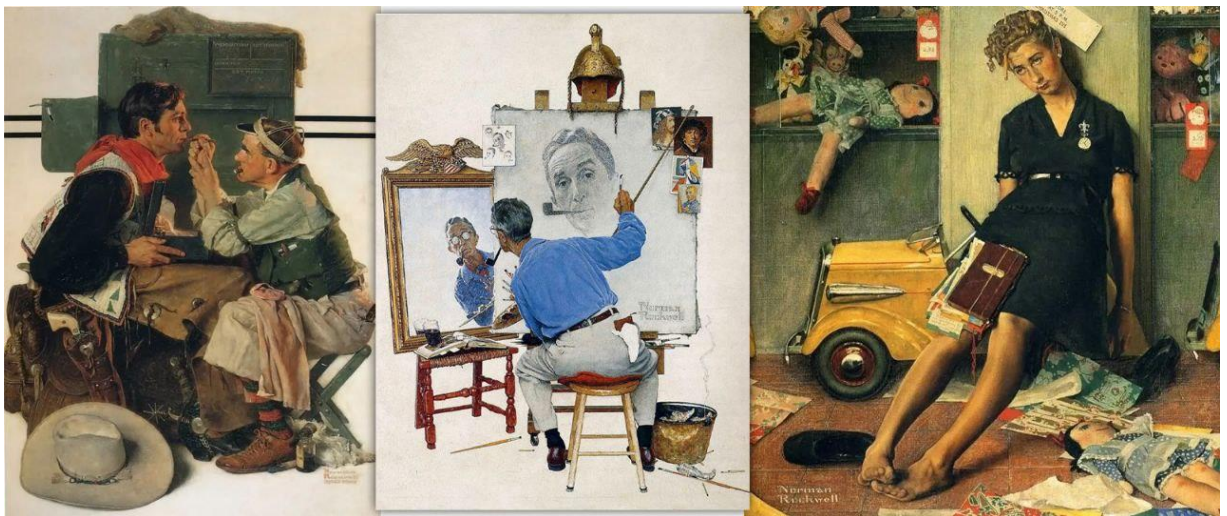

Рис. 1.8. Роквелл Н. «Гарі Купер у ролі техасця», 1945р.

Рис. 1.9. Роквелл Н. «Потрійний автопортрет», 1960р.

Рис. 1.10. Роквелл Н. Обкладинка до журналу «The Saturday Evening Post»,
1947р.

Рис. 1.11. Пимоненко М. «Ідилія», 1908 р.

Рис. 1.12. Пимоненко М. «Різдвяне ворожіння», 1888 р.

Рис. 1.13. Пимоненко М. «Колядки», 1885 р.

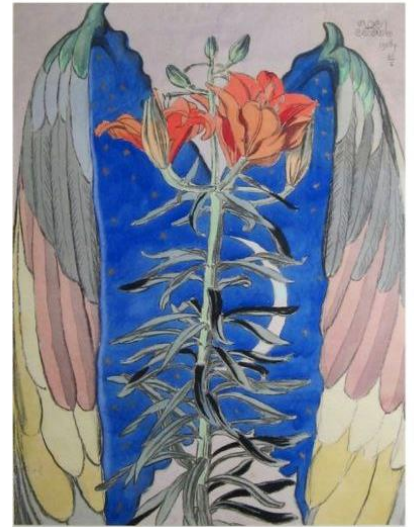

Рис. 1.14. Жук М. «Казка», 1914 р.

Рис. 1.15. Жук М. «Іриси», 1918 р.

Рис. 1.16. Жук М. «Лілеї», 1918 р.

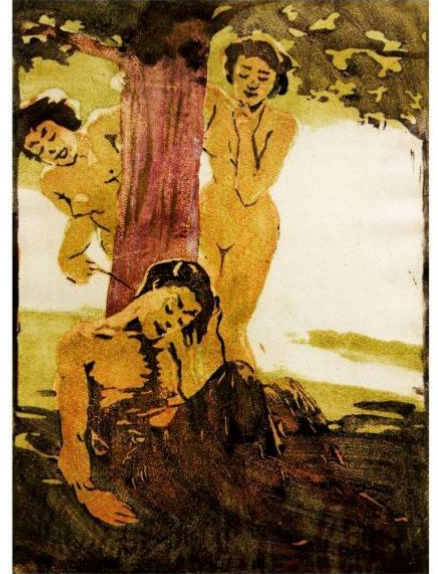

Рис. 1.14. Кульчицька О. «Літо», 1912 р.

Рис. 1.15. Кульчицька О. «Сестра Ольга з парасолькою», 1909 р.

Рис. 1.16. Кульчицька О. «Фавн і русалки», 1912 р.

Ілюстрації до розділу 2

Рис.2.1-4. Пошуки композиції

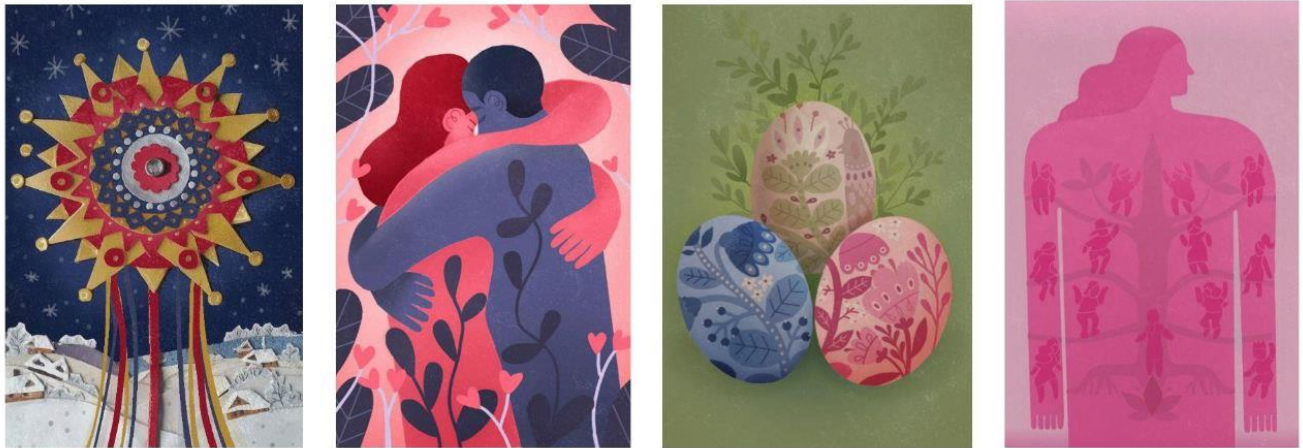

Рис.2.5-8. Вибір колірної гамами

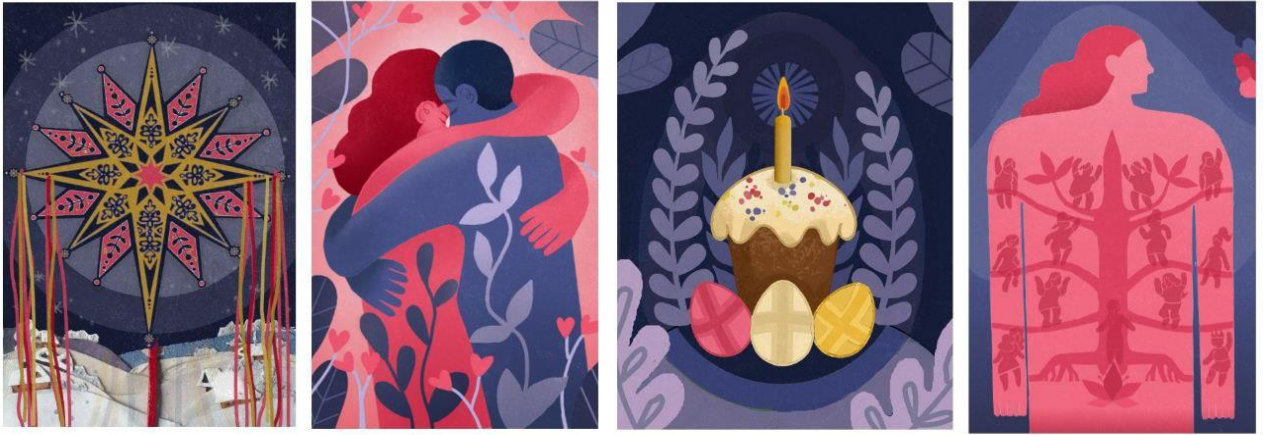

Рис.2.9-12. Пошуки кольорового рішення

Рис.2.13-2.16. Ескізи остаточних варіантів композицій

Рис.2.17-20. Тоновий картон

Рис.2.21. Робота в матеріалі